

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **D. T.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2020, č. j. 4 A 52/2020 – 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 8. 2020, č. j. CPR-46978 - 3/ČJ - 2019-930310 - V246.

[2] Rozhodnutím Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení kontroly pobytu, pátrání a eskort (dále též jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 23. 10. 2019, č. j. KRPA-367665-11/ČJ-2019-000022-ZAM, bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 a § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 roky. Současně mu byla podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena doba k vycestování z území České republiky do 15 dnů od nabytí právní moci vydaného rozhodnutí o správním vyhoštění. Dále bylo rozhodnuto, že dle § 79 zákona o pobytu cizinců nebyly shledány důvody znemožňující vycestování žalobce. K odvolání žalobce žalovaná napadeným rozhodnutím změnila rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že z výroku byl vypuštěn § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, a dále

doba, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla změněna z 2 let na 6 měsíců.

[3] Správní vyhoštění bylo žalobci uloženo v návaznosti na policejní akci „Sabina“ zaměřenou na kontrolu cizinců, kteří jsou na území hl. m. Prahy zaměstnáni bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání, provedenou dne 22. 10. 2019 v době od 8:00 do 13:00 hodin v prostorách staveniště v Praze 2, ul. Záhřebská 41; zhotovitelem stavby byla společnost B. B. s. r. o. Při výkonu práce stavebního dělníka zde byl kontrolován také žalobce; měl na sobě tmavé kalhoty, zašpiněné pracovní boty a černou mikinu s kapucí; na výzvu k prokázání totožnosti předložil platný biometrický cestovní pas Moldavské republiky s vyznačeným vstupním přechodovým razítkem Maďarska ze dne 10. 9. 2019; žádné platné oprávnění k výkonu zaměstnání na území České republiky nepředložil.

[4] Žalobce byl zajištěn a dne 23. 10. 2019 s ním bylo za přítomnosti tlumočnice zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění; uvedl, že je ženatý, má jednu dceru a s manželkou čekají další dítě; jeho rodina žije v Moldávii a na území států Evropské unie nepobývají žádní jeho příbuzní ani osoby blízké; do České republiky přicestoval z Moldávie přes Maďarsko linkovým autobusem dne 10. 9. 2019 za účelem vydělat si nějaké peníze. Nyní vykonávanou práci získal tak, že se domluvil s nějakým Ukrajincem, který mu řekl, ať se přijde dne 21. 10. 2019 podívat na práci; pracovat začal od 22. 10. 2019, dělal úklidové práce na stavbě; žádnou smlouvu nepodepsal, byl domluven tak, že dostane asi 90 Kč za hodinu a pracovat bude od 8:00 do 17:00 hod.; pracovní docházka se nijak neevidovala. Žalobce také uvedl, že nemá pracovní povolení a ani o něj nepožádal; zdravotní pojištění má. Uvedl rovněž, že mu není známa žádná překážka, která by mu znemožňovala vycestovat; na území Moldávie nemá žádné problémy a k dalšímu pobytu na území České republiky a vycestování disponuje potřebnými finančními prostředky.

[5] Na základě popsaného skutkového stavu správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobce na území České republiky pobýval bez platného oprávnění k pobytu, a dále zde fakticky vykonával výdělečnou činnost bez patřičného povolení k zaměstnání; rozhodl proto

o správním vyhoštění žalobce. Žalovaná poté dospěla k závěru, že nemohlo dojít k současnému naplnění skutkové podstaty definované § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců, neboť ačkoli žalobce skutečně zneužil výhod, které mu ve formě možnosti volného pohybu v rámci schengenského prostoru poskytuje jeho biometrický cestovní doklad, pokud však současně nepřekročil povolenou 90 denní dobu pobytu v rámci 180 denního období, nemohl se dopustit protiprávního jednání v intencích uvedeného ustanovení. Žalovaná tak provedla změny, pokud šlo o výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně; vedle změny doby, na kterou bylo správní vyhoštění uloženo, a vypuštění skutkové podstaty uvedené v § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců, také změny části výroku ve vztahu k vymezení počátku doby, po kterou stěžovateli nelze umožnit vstup na území členských států, a vymezení přesného území, ze kterého má stěžovatel vycestovat, neboť uvedené výroky nebyly vymezeny zcela přesně a jednoznačně.

pokračování

[6] Městský soud žalobu podanou proti rozhodnutí žalované zamítl; zrekapituloval zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění žalobce, kdy s ním byl sepsán také protokol o výsledku účastníka správního řízení a vzhledem k tomu, že žalobce uvedl, že českému jazyku nerozumí, byl k jednání přibrán tlumočník; v tomto případě se jednalo o tlumočnicki do jazyka ruského; žalobce byl dotázán, zda souhlasí s tlumočením do ruského jazyka a zda přítomné tlumočnicki rozumí; s obojím vyslovil souhlas. Městský soud dále připomněl, že nebylo možno ustanovit tlumočnickem osobu zapsanou v seznamu soudních tlumočnicků a bylo proto přistoupeno správním orgánem dle § 24 zákona o znalcích a tlumočnickích k ustanovení uvedené tlumočnice, která má potřebné předpoklady pro to, aby provedla tlumočnický úkon. Součástí spisu je také úřední záznam, z něhož vyplývá, že byl učiněn pokus o zajištění soudního tlumočnicka do jazyka moldavského a ruského, kdy na telefonický dotaz soudní tlumočnicki odmítli provést úkony, nebo již byli pracovně vytíženi. Protože věc nesnesla odkladu, bylo přistoupeno ke kontaktování tlumočnicků nesoudních. Následně po ustanovení tlumočnice shora uvedeným usnesením byla tlumočnice poučena, jak vyplývá z poučení založeného ve správním spisu, v souladu se zákonem o znalcích a tlumočnickích, a složila slib tlumočnicka podle § 6 téhož zákona.

Soud za této situace dospěl k závěru, že tlumočník, který byl v řízení před správním orgánem I. stupně ustanoven, byl zákonně ustanoveným tlumočnickem. Pokud jde o tlumočení do ruského jazyka, který není rodným jazykem žalobce, nespátroval v tomto soud pochybení nebo rozpor se zákonem; k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Azs 134/2017. Za této situace bylo možno vycházet z žalobcovy výpovědi, která potvrdila skutečnosti, které byly zjištěny při kontrole, tj., že žalobce byl na území České republiky zaměstnán bez povolení k zaměstnání, přestože výkon zjištěného zaměstnání byl na povolení k zaměstnání vázán, a dopustil se tak jednání uvedeného v § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona o pobytu cizinců, podle kterého mu správní vyhoštění bylo uloženo. Soud tak v postupu správních orgánů obou stupňů neshledal rozpor se zákonem a neshledal proto žalobu důvodnou.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem; z důvodu vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech; a z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[8] Stěžovatel setrval na své dosavadní argumentaci; zopakoval, že je státním příslušníkem Moldavské republiky, a pokud neovládá jazyk, ve kterém je řízení vedeno, tak mu má být zajištěn tlumočník do mateřského jazyka, tj. do rumunštiny či moldavštiny. Aniž by však spisový materiál obsahoval jakýkoliv důkaz o tom, že si stěžovatel nepřeje tlumočnicka do jazyka rumunského či moldavského, tak se správní orgán I. stupně rozhodl zajistit stěžovateli tlumočnicka do jazyka ukrajinského a ruského, o čemž vyhotovil záznam, a bez uvedení identifikace konkrétních soudních tlumočnicků, které se neúspěšně pokusil oslovit, došel k závěru, že je obtížné zajistit soudního tlumočnicka, načež stěžovateli ustanovil tlumočnicka *ad hoc*, a to do jazyka ruského.

[9] K tomu stěžovatel dále odkázal na znění § 16 odst. 3 správního řádu, resp. § 24 zákona

o znalcích a tlumočnících, s tím, že z obsahu spisového materiálu nevyplývá, že by byly splněny zákonem uvedené podmínky, neboť spisový materiál postrádá prvotní úřední záznam, ze kterého by vyplývalo, že se stěžovatel domáhal ustanovení tlumočnicka mimo úřední jazyk domovského státu. Je pak otázkou, proč se správní orgán I. stupně rozhodl neoslovit žádného z tlumočnicků zapsaného do jazyka rumunského či moldavského, a namísto toho se jal oslovovat tlumočnický do jazyka ruského. Dalším pochybením je pak to, že z obsahu spisu nevyplývá, jaké soudní tlumočnický správní orgán neúspěšně oslovoval, a proč se tedy nakonec rozhodl ustanovit tlumočnicka *ad hoc*. Stěžovatel zdůraznil, že neúspěšným pokusům o zajištění zapsaného tlumočnicka nepředcházel stěžovatelův projev vůle o zajištění účasti tlumočnicka do jazyka ruského. Stěžovatel proto označil veškerý postup v řízení, který byl nalézacím správním orgánem realizován, za nezákonný, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, alternativně, aby zrušil též rozhodnutí správních orgánů a věc jim vrátil k projednání.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na své vyjádření k žalobě, s tím, že ve svém postupu a závěrech neshledává pochybení, plně souhlasí s názorem uvedeným v rozsudku městského soudu, a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Přitom zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud předně neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti, kterou stěžovatel vznesl ve zcela obecné rovině.

[15] Z judikatury Ústavního soudu [viz nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257), příp. nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 (N 85/8 SbNU 287); rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na nalus.usoud.cz] plyne, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit. Z odůvodnění soudního rozhodnutí musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v souzeném případě úvaha městského soudu výše uvedené předpoklady splňuje. Důvody, které městský soud vedly k zamítnutí žaloby, jsou z odůvodnění jeho rozsudku zřejmé. Městský soud v něm popsal konkrétní skutkové okolnosti, z nichž vycházel, uvedl úvahy,

pokračování

kterými se řídil, a popsal skutkové i právní závěry, k nimž dospěl. Městský soud ani neopomenul žádnou ze žalobních námitek. Nesouhlas stěžovatele s právním názorem městského soudu nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku, ale potenciálně nesprávné právní posouzení věci, přičemž to, zda jsou postup a závěry městského soudu a správních orgánů správné a zákonné, je předmětem následného meritorního posouzení věci.

[16] Stěžovatel v žalobě i kasační stížnosti uplatnil v zásadě jedinou kasační námitku, podle níž je rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jakož i navazující rozhodnutí žalované, nezákonné, neboť mu nebyl ustanoven tlumočnický do jeho mateřského jazyka, tj. moldavského nebo rumunského, a místo toho mu byl ustanoven tlumočnický do jazyka ruského, aniž s tím stěžovatel před oslovením soudních tlumočnicků vyslovil souhlas.

[17] Ze správního spisu vyplývají skutkové okolnosti v následující časové posloupnosti. Stěžovatel byl kontrolován příslušníky cizinecké policie dne 22. 10. 2019 a následně zajištěn

a omezen na svobodě téhož dne v 11:15 hod. Po převozu ke správnímu orgánu I. stupně stěžovatel podepsal úřední záznam o zajištění cizince, spolu s dokumentem o poučení osoby v zajištění, v němž správní orgán I. stupně stěžovatele v moldavském jazyce poučil o jeho právech v řízení; oba dokumenty stěžovatel vlastnoručně podepsal. Spis obsahuje úřední záznam ze dne 23. 10. 2019, č. j. KRPA-367665-7/ČJ-2019-000022-ZAM, podle něhož byl téhož dne správním orgánem I. stupně „*učiněn pokus o zajištění tlumočnicka do jazyka moldavského a ruského, kdy na telefonický dotaz soudní tlumočnicki odmítli provést úkony pro zdejší součást nebo již byli pracovní vyčerpáni. Vzhledem k uvedené skutečnosti, jelikož věc nesnesla odkladu, bylo přistoupeno ke kontaktování tlumočnicků nesoudních.*“ Správní orgán I. stupně následně vydal podle § 16 odst. 5 správního řádu a § 24 zákona o znalcích a tlumočnících, rozhodnutí o ustanovení tlumočnicka z jazyka ruského

do jazyka českého a naopak, p. V. P. Spis dále obsahuje poučení ustanovené tlumočnice a záznam o složení slibu podle § 6 zákona o znalcích a tlumočnících. Za přítomnosti ustanovené tlumočnice zahájil správní orgán I. stupně se stěžovatelem správní řízení ve věci správního vyhoštění; do oznámení stěžovatel uvedl, že českému jazyku nerozumí a žádá o tlumočnicka do ruského jazyka. Následně se stěžovatel dostavil k výslechu; z protokolu o výslechu je patrné, že byl poučen o právech a povinnostech dle zákona o pobytu cizinců a správního řádu. Do protokolu stěžovatel uvedl, že poučení rozuměl, nicméně využívá svého práva a žádá tlumočnicka, jelikož nerozumí českému jazyku; výslovně uvedl, že souhlasí s tlumočením do jazyka ruského, a že ustanovené tlumočnicki rozumí a bude se vyjadřovat. Z protokolu vyplývá, že stěžovatel odpovídal na otázky policejního orgánu a v rámci vyjádření vysvětlil, jak se z Moldavska dostal do České republiky – jel přes Maďarsko linkovým autobusem na autobusové nádraží Praha – Florenc; i co zde po příjezdu dělal – několik dní hledal ubytování a přespával v různých hotelech, než začal hledat práci, což bylo účelem jeho cesty. Stěžovatel podrobně popsal, jakým způsobem si našel práci, během níž byl kontrolován – předtím pracoval na několika brigádách, poprvé na stavbě dne 14. 9. 2019, kde uklízel, než našel na internetu inzerát na práci na adrese Záhřebská 41, Praha 2; na nástupu se domluvil s jedním Ukrajincem, jehož jméno nezná a jenž zmizel během prováděné kontroly dne 22. 10. 2019. Dále stěžovatel odpovídal na otázky správního orgánu ohledně zdravotního stavu, finančních prostředků, rodiny, atd.

Závěrem stěžovatel podepsal, že všem kladeným otázkám rozuměl a protokol v přítomnosti tlumočnice podepsal. S tlumočnicí stěžovatel podepsal i záznam o seznámení se podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, s tím, že nežádá žádné opravy či doplnění. Doložka o tlumočení p. V. Pavlyšyncovou je uvedena i na poslední straně rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[18] Dle § 16 odst. 3 správního řádu má každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede řízení, právo na tlumočníka. Právo na tlumočníka přiznává také Listina základních práv a svobod v čl. 37 odst. 4. Ustálená judikatura stanoví povinnost správního orgánu ustanovit tlumočníka účastníku, který o to požádá (např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 1. 2004, č. j. 6 A 17/2000-54, č. 341/2004 Sb. NSS).

[19] Nejvyšší správní soud konstatuje, že vyjádření stěžovatele přetlumočené do češtiny, obsahuje souvislé vyličení rozhodných skutečností a přesné odpovědi na položené otázky; stěžovatel byl schopen na kladené otázky vhodně a srozumitelně reagovat. Z usnesení o ustanovení tlumočníka vyplynulo, že stěžovateli bude tlumočeno do ruského jazyka; s tímto usnesením byl stěžovatel seznámen a bylo mu také přetlumočeno. Stěžovatel v řízení před správním orgánem I. stupně nikdy nevznnesl námitku, že by v průběhu řízení něčemu neporozuměl. Žádné výhrady neměl ani vůči tlumočení do ruštiny. Přítomná tlumočnice překládala stěžovateli jak otázky kladené správním orgánem, tak i obsah rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Nejvyšší správní soud shodně s městským soudem připomíná rozsudek zdejšího soudu ze dne 7. 6. 2017, č. j. 3 Azs 134/2017-17, z něhož plyne, že účastníkovi správního řízení nemusí být nutně tlumočeno do jeho mateřského jazyka; účastník však má právo na tlumočníka do jazyka, v němž je schopen se dorozumět. K tomu lze uvést, že ačkoli řízení nebylo tlumočeno do moldavštiny nebo rumunštiny, jak stěžovatel namítá, bylo tlumočeno do jazyka, jemuž stěžovatel jednoznačně rozuměl. Právě to je přitom z hlediska práva na tlumočníka ve smyslu čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a § 16 odst. 3 správního řádu zásadní, jelikož účelem práva na tlumočníka je zajištění *fair* procesu (stanovisko Ústavního soudu ze dne 25. října 2005, sp. zn. Pl. ÚS-st. 20/05, ST 20/39 SbNU 487). Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že za daných specifických skutkových okolností, kdy ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel dostatečně rozuměl tlumočnickovi pro ruský jazyk, bylo požadavkům plynoucím z práva na tlumočníka učiněno zadost i v případě tlumočení do ruštiny.

[20] Nejvyšší správní soud neshledal, že by řízení před správními orgány bylo zatíženo vadou spočívající v nesprávném ustanovení tlumočníka před správním orgánem I. stupně, a že by tím bylo upřeno některé z procesních práv stěžovatele, jak tvrdí. Správní orgán nepochybil, pokud k tlumočení ustanovil osobu, která sice v seznamu tlumočnicků zapsaná nebyla, ale u níž měl za to, že je dostatečně odborně způsobilá k překladu do ruského jazyka, za splnění podmínky řádného poučení a složení slibu podle zákona o znalcích a tlumočnících. Vzhledem k tomu, že již v počátcích řízení si správní orgán I. stupně dostatečně ověřil, že stěžovatel ruskému jazyku rozuměl, byl takto stěžovateli poskytnut tlumočnick v jazyku, v němž byl schopen se dorozumět.

pokračování

[21] Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitku, kterou stěžovatel v podstatě pouze ve vztahu k ustanovenému tlumočnickovi vnesl, důvodnou, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, příslušelo by jí proto vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu spisu však plyne, že jí v tomto řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu